

בראשית: The Genesis of Piyyut

- **Definition:** *Piyyut* (פיוט, plural *piyyutim*) is a Hebrew liturgical poem composed to be recited or chanted as part of Jewish prayer.
- **Origins:** The practice began in late antiquity, in *Eretz Yisrael* (4th–7th centuries CE), when poets (*paytanim*) wrote compositions to embellish the statutory prayers. It continued in the high Middle Ages (9-12 centuries) throughout the Jewish world.

The Hebrew word פיוט (**piyut**) — plural פיוטים (**piyutim**) — refers to a liturgical poem, usually composed for inclusion in the synagogue service.

Its **etymology** is quite clear:

- **Origin:** The word derives from **Greek**:
 - ποιητής (**poiētēs**) = “poet”
 - ποίημα (**poiēma**) = “poem” or “work”
 - ποίσις (**poiēsis**) = “poetry” or “creation”
- From Greek, it was borrowed into **Jewish Palestinian Aramaic** as פיוטא (**piyuta**), meaning “poem” or “poetic composition.” This form appears already in **late Talmudic and early Midrashic literature** (roughly Byzantine-era Palestine, 5th–7th centuries CE), the same cultural setting in which piyyut as a literary genre flourished.
- From Aramaic, the word was absorbed into **Hebrew** as פיוט, with the משקל (**pattern**) *pi’ul*, common for loanwords.

👉 Summary of development:

Greek *poiētēs* / *poiēma* → Aramaic *piyuta* → Hebrew *piyut*.

This etymology reflects the **Hellenistic cultural environment of Late Antique Eretz Yisrael**, where Jewish poets adapted Greek literary concepts and terminology to create a uniquely Jewish liturgical poetry.

- **Purposes:**
 1. To enrich the prayer experience with biblical allusion, linguistic artistry, and theological depth.
 2. To adapt the service for special occasions (Shabbat, festivals, fast days).
 3. Sometimes to replace or expand standard prayers that were not yet fully fixed.

- **Features:** Biblical language and midrashic allusion, strict poetic structures (acrostics, rhyme schemes, wordplay), and complex Hebrew style that often requires commentary.

Yotzrot (יוצרות)

- **Context:** Inserted into the **Yotzer Or** blessing (the first blessing before the **Shema**) in the morning service.
- **Function:** These poems elaborate on themes of God's creation, light, and angels.
- **Occasions:** Especially prominent in Ashkenazic tradition for festivals and special *Shabbatot*.
- **Structure:** Often consist of a series of stanzas that lead into or substitute the standard text of the blessing.
- **Famous Paytanim:** Yanai and Eleazar Kalir pioneered *yotzrot*.

Kerovot (קרובות)

- **Context:** Inserted into the **Amidah** (the central prayer) — usually the blessing of **Gevurot** (“You are mighty...”) and others.
- **Function:** They “draw near” (*k-r-v*) the congregation to the statutory prayer by linking biblical and midrashic motifs to each of the Amidah's blessings.
- **Structure:**
 - A **krovah** is an entire cycle of poems covering most or all blessings of the Amidah on a special day.
 - Each individual poem within it is called a **pizmon** or **shibbutz**.
- **Usage:** Most widespread in early *Eretz Yisrael* practice; fragments survive in the Cairo Genizah. Later Ashkenazi liturgy preserved some.
- **Example:** On fast days, **kerovot** would be recited in the Amidah to highlight themes of repentance, divine mercy, and redemption.

👉 So, to put it simply:

- **Piyyut** is the general art of Hebrew liturgical poetry.
- **Yotzrot** embellish the blessings before *Shema* (morning service).
- **Kerovot** embellish the *Amidah*.

משולם בן קלונימוס (איטליה-גרמניה, 950-1010) סדר העבודה

אמץ כח כביר ורב אונים, אשר מי יעשה כמעש גבורותיך,
אמץ עליות קרית על קרים, אף יסדת תבל על בלימה.
בהיות עולם חשך וצלמות ועיפה, במעטה לבושך אור בקר הגהתך,
בין זידונים חצת כקרח הנורא, בצול הקויתם לבל יכסון חלד.
גלית פני נשי והנצה תנובה, גן מקדם טעת לשעשוע מאמיריך.
גדל מאורות תפתה ברקיע עזך, גם צבא מזרות עמם צוית.
די שחים ודאים משעל צרת, דמיון בריח לכרת יושבי גנים,
דבוקת רגבים הוציאה רומשים ושואפים, דר קנה ובצה לארוחת קרואיך.
הכנת טבח ומסך וסועד אין, הקרצת גלם מחמר בתבנית חותמך,
הפחת בחלדו טהר נשם מזבולך, הרדם ומצלעו עזר לו יעדת.
וצויתו בלי לעט מעץ הדעת, והפר צווי כפתי בהשאת זוחל,
וענש בזעת אף לטרף חקו, ואולת בצירים וערום עפר לחמו.
זרוי רבעו הקפית בבטן חומדת, זרעה והולידה אפר ורועה צאן,
זבח ונשי הגישו למולך יחד, זעמת ברב ושעת תשורת צעיר.

• אמץ עליות קרית על קרים - את השמים, המכונים עליות כלומר הנמצאים למעלה, קרית, מלשון תקרה, כלומר בנית באומץ, בחזקה (או בנית את השמים החזקים) ממים קרים. ראו תהלים קד, ג.

• צבא מזרות - צבא השמים, הכוכבים.

• שחים ודאים - יצורים השוחים או דואים, עפים.

• רומשים ושואפים - בעלי החיים השונים, הרומשים, הזוחלים על הארץ והעפים באוויר.

• הקרצת גלם מחמר בתבנית חותמך - יצרת את האדם מחומר בצלמך ובדמותך.

• הפחת בחלדו טהר נשם מזבולך - נפחת בגופו נשמה שמקורה בך, בקודש. בחלדו - בגופו, זהו שימוש ייחודי במילה שמשמעותה הרגילה היא 'עולם'. יתכן שכאן בא הפייטן להדגיש את

זמניותו וארציותו של הגוף לעומת נצחיותה וקדושתה של הנשמה.

- **בְּזַעַת אֶף לְטָרֵף חֶקוֹ** - "בְּזַעַת אֶפֶיךָ תֹאכַל לֶחֶם" (בראשית ג, יט).
- **וְאִנְוֹלֶת בְּצִירִים** - האישה שהתנהגה באיוולות, בטיפשות, נענשה בצירי הלידה.
- **וְעָרוֹם עָפָר לְחָמוֹ** - והנחש הערום מכל חיית השדה נענש בכך שיזחל על גחונו וילחך עפר (ולכן העפר נקרא לחמו).
- **אֶפֶר וְרוּעָה צֹאן** - אלו קין והבל.

יוסי בן יוסי : Israel, pre-6th century : סדר העבודה "אזכיר גבורות"

וְיֹצֵר הַחֵישׁ / תְּאֹת יְצוּרוֹ / וְהַגִּיל עֲזָרוֹ¹ / לְרַבֵּעַ תְּשׁוּקָתוֹ³
וְיַחְמָה וְהִזְרִיעָה / וְחִבְּלָה וְיָלְדָה / וּבִכְרָה מְשַׁדְּד⁴ / תִּלְמִי אֲדָמָה⁵
וְהוֹסִיפָה שְׁנִית / וְהִבְרִיכָה וְשִׁלְחָה / עוֹיל⁶ תּוֹמֵךְ שֶׁבֶט / רוּעָה עֲדָרִים⁷
וּבִתְשׁוּרַת שֵׁי / קִדְמוֹ פְּנֵי מֶלֶךְ / זֶה בְּפָרִי אֶרֶץ⁸ / זֶה בְּפִטְרֵי צֹאן⁹
וְהִבִּיט קְדוֹשׁ / לֵלֵב וְלֹא לְעֵינַיִם¹⁰ / וְשָׁע¹¹ עֶרֶךְ / נִיחָחִי צָעִיר *

¹ "אעשה לו עזר כנגדו"

² מלשון רובע ונרבע

³ "ואל אישך תשוקתך"

⁴ Jastrow: to plough and harrow the ground

⁵ "וקין היה עובד אדמה"

⁶ איוב טז(יא) יִסְגִּירֵנִי אֵל אֵל עוֹיֵל וְעַל יְדֵי רְשָׁעִים יִרְטֵנִי:

⁷ "ויהי הבל רועה צאן"

⁸ "יָיבָא קִין מִפְּרֵי הָאֲדָמָה מִנְחָה לָהּ"

⁹ "מבכורות צאנו ומחלבהן"

¹⁰ שמואל א טז (ז) "כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינַיִם וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב:"

¹¹ "וַיִּשַׁע יִקְוֶק אֶל הַבֵּל וְאֶל מִנְחָתוֹ"

וְשָׁגַב אֶחָ / קוֹדֵר¹² לְמָרוֹם / בְּרָצוֹתוֹ שִׁי / עֶרְךָ נִיחֹחוֹ.
וְהַקְדִיר¹³ פְּנֵי רַב * / וְגַם חָרָה לוֹ / כִּי מָאֵס בְּשִׁי / יִתֵּר מֵאֲכָלוֹ
וַיִּפְעַל זֶה / כְּמִשְׁפֵּט הוֹרָהוּ, / כִּי לֹא נָצַר / מִצְוֹת מִצְוָהוּ.
וְטָרַף אֶף / וְשָׁמַר עֲבָרָה¹⁴ / וְחָבַל מֵאֲרָץ / אֶחָ וּמִשְׁפָּחוֹתָיו¹⁵
וְהִצְרִיחַ זַעֲקָה / דָּם הַשָּׁפוּךְ¹⁶ / וְנִעְנַשׁ בְּנֵעַ וְנָדָד¹⁷ / רֹאשׁ לְשׁוֹפְכֵי דָם.
וְנִתְּנָה עַל פְּשָׁע¹⁸ / וְנִתְּנָה לוֹ אוֹת / פֶּן יִשְׁפֹךְ / דָּמוֹ בְּאָדָם¹⁹
וְהַחֲלִי תִשׁוּבָה / לְבָאֵי עוֹלָם / כִּי כָל מוֹדָה וְעוֹזֵב / בְּתִשׁוּבָה יִרוּחֵם.²⁰
יוסי בן יוסי: סדר העבודה "אתה כוננת עולם ברב חסד"

יִצְרוּ הַרְגַל / לְתַאֲוֹת רַבְעוֹ / וְשִׁלְחָה עוֹיְלִיָּה / עוֹבֵד וְרוֹעָה
יִקְרוּ בְּמִנְחָה / לְיוֹצֵר הַכֹּל / רַב בְּפָרֵי הָאָרֶץ / וְרַךְ בְּחֻלְבֵי צֹאן.

¹² תהלים מג(ב) כי אַתָּה אֱלֹהֵי מַעֲוֵי לָמָּה זִנְחַתָּנִי לָמָּה קָדַר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב:

¹³ יואל ב:י "שִׁמְשׁ וַיִּרַח קָדְרוֹ וְכוֹכְבִים אָסְפוּ נִגְהָם"
* "ורב יעבד צעיר"

¹⁴ עמוס א(יא) "כֹּה אָמַר ה' עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי אֲדוֹם וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנוּ עַל רָדְפוֹ בְּחָרֵב אַחִיו
וְשִׁחַת רַחֲמָיו וַיִּטְרֹף לְעַד אִפּוֹ וְעִבְרָתוֹ שְׁמָרָה נִצַּח:"

¹⁵ משנה מסכת סנהדרין ד: הוּו יודעין שלא כדיני ממונות דיני נפשות דיני ממונות אדם נותן
ממון ומתכפר לו דיני נפשות דמו ודם זרעיותיו תלוין בו עד סוף העולם שכן מצינו בקין שהרג
את אחיו שנאמר (בראשית ד') דמי אחיך צועקים אינו אומר דם אחיך אלא דמי אחיך דמו ודם
זרעיותיו...

¹⁶ "קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה"

¹⁷ "נע ונד תהיה בארץ"

¹⁸ "גדול עוונני מנשוא"

¹⁹ "וַיִּשָּׂם יְקֹקֶק לְקִין אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת אוֹתוֹ כָּל מִצְאוֹ."

²⁰ מדרש תנחומא (בבובר) וישב: משל למלך בשר ודם שהוא יושב ודן לאדם והדיין אומר לו
אמור אם הרגת אם לא הרגת, אם אומר לו הרגתי הדיין הורגו, ואם לא הודה אינו הורגו, אבל
הקב"ה אינו כן, מי שמודה הקב"ה מרחם עליו, שנאמר ומודה ועוזב ירוחם (משלי כח יג)

כְּהַבִּיטְךָ, רִם, / דְּכָאוֹת שֶׁפֶל / שְׁעֵית מִנְחָתוֹ / וְקִצְתָּ בְּנִיחֹחַ אַח
כִּפְּהַ רַחֲמָיו / וְלֹא כִבֵּשׁ יִצָר / שֶׁלַח יָד בְּצֶלֶם / הַחֵל שְׁפוֹךְ דָּם.
כְּשָׁמְעֶךָ, דּוֹרֵשׁ, / קוֹל זַעֲקַת דָּם / עֲנֵשְׁתוּ בְּנֵעַ וְנָד / וּיְגִיעַת רִיק וְהֶבֶל
כְּהַתְּוֹדוֹתוֹ, / אוֹת לוֹ חֲקוֹת, / לְהַשִּׁיב לְהוֹרְגוֹ / נֶקֶם שְׁבַעְתִּים.

יצחק אבן גיאת (ספרד מאה 11): "אַל אֵל אִשָּׁא דְעִי"

זָרַע זֶךְ חֲנֻנְתָּם, אֲכֹן שִׁי רַב / נִמְאָס, כִּי יִקַּל בְּזֶךְ, // זָכָה צָעִיר בְּהַקְרִיבוֹ שִׁי, נִעְרַב /
כָּל דְרָכֵי אִישׁ זָךְ. (משלי טז)
זָךְ זָרָעוֹ טָרַף אַחִיו, וְשַׁחַת / רַחֲמָיו וְהַשְׁחִית זָרְעוֹ, // זָךְ וְלֹא זָע מֵאֵל לְהַשְׁחִית, /
וְשָׁם בְּשָׂר זָרְעוֹ. (ירמיהו יז)

עמוס א (יא)
"כֹּה אָמַר ה' עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי אֲדוֹם וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל רֹדְפוֹ בַּחֲרֹב אַחִיו
וְשַׁחַת רַחֲמָיו וַיִּטְרַף לְעַד אִפּוֹ וְעִבְרָתוֹ שְׁמָרָה נָצַח:"

בראשית פרק כה (כג)
וַיֹּאמֶר ה' לֵה שְׁנֵי גַיִם גּוֹיִם בְּבִטְנֶךָ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדוּ וְלֹאִם מִלְּאִם יֵאֱמָץ
וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:

שלמה סולימן אלסנג'ארי (כורדיסטאן, מאה 9) "יוצר" לפרשת נח

מי כמכה שחת חומסים לדורות עשרה
ומי דומה לך שופט נוגשים בחצים עשרה
אין כמוך ואין דומה לך

מי כמכה להט אלה שנים עשר חדש
ומי דומה לך לחץ אלה שנים עשר חדש 5
אין כמוך ואין דומה לך

מי כמכה מחית אלה במבול מים
ומי דומה לך משכת אלה למבול מים
אין כמוך ואין דומה לך

מי כמכה הודיעו מלכותך פליטי מבול מים 10
ומי דומה לך המליכוך פליטי גזרי מים
אין כמוך ואין דומה לך

WHO is like You who destroyed the unjust after ten generations, and

WHO compares to You who judges tyrants with ten arrows

None is like You and None compares to You.

WHO is like You who heated them for twelve months, and

WHO compares to You who oppressed them for twelve months

None is like You and None compares to You.

WHO is like You who erased through a flood of water

WHO compares to You who drew them into a torrent of water

None is like You and None compares to You.

WHO is like You whose sovereignty was declared by the flood's survivors

WHO compares to You who was coronated by the survivors of the split waters

None is like You and None compares to You.

1 חומסים: דור המבול. לדורות עשרה: עשרה דורות לאחר בריאת העולם. 2 נוגשים: המצרים. בחצים: במכות. 4 להט: העניש במים רותחים (השווה בראשית רבה כה, ט). אלה: את דור המבול. שנים עשר חדש: הוא משך זמן המבול (שם). 5 לחץ: לחץ במכות. אלה: את המצרים. שנים עשר חדש: משבא משה לגאול את ישראל והחל במכות עד שיצאו. 8 למבול מים: לים סוף.

שלמה סולימן אלסנג'ארי: "זולת"

<p>נִשְׁבַּעְתִּי בְּלִי הִיֹּת מְבוּלִי גַם אֶת סוֹכְכֵתֶיךָ מִקְצִיפַת מְלוּלִי כִּי מִי נַח זֹאת לִי</p>	<p>אם מאנשי חמס באו באבדה בארתי תולדות להולידה גם את שכולה וגלמודה רני עקרה לא ילדה</p>
<p>מאתך חסדי לא ימוש להנאות כי ההרים ימושו והגבעות</p>	<p>שאי סביב עיניך להיכלך הרחיבי מקום אהלך</p>
<p>30</p> <p>אם מעושי רשעה וזמה פלטתי נח לנחמה גם את צפי ליום נחמה עניה סערה לא נחמה</p>	<p>10</p> <p>אם מדור מנאצי הפרצתי מהלכים בארצי גם את ועדי בניך לרביצי כי ימין ושמאל תפרוצי</p>
<p>35</p> <p>נחם אֲנַחֵם אֲשֵׁוּתֶיךָ וְשִׁמְתִי כְדָכָד שִׁמְשׁוּתֶיךָ</p>	<p>ואם ממך נקטה נפשי אל תיראי כי לא תבושי</p>
<p>40</p> <p>אם מקומטי עצמם לפני רביתי בכל דורות לפני גם את שויתיד לעיני וכל בניך למודי ??</p>	<p>15</p> <p>אם מזועקי סור לגאות חילתי בכל יציאות גם את טוסי צבאות צבאות כי בועליך עושיך ?? צבאות</p>
<p>45</p> <p>עתה תגונני בצדקה תכונני</p> <p>אם מתותרת מחיית מבול מים תתי על רקועת מים גם את תשמעי עת יצאו מים הוי כל צמא לכו למים</p>	<p>למען היותך מקצר רוח כי כאשה עזובה ועצובת רוח</p> <p>20</p> <p>אם מיום זעם לפלצך כספתי לגונן ארצך גם את לרגע קטן אם עזבתי רבצך וברחמים גדולים אקבצך</p>
<p>סוף כבקעתי לגאולי הטו אֲזַנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי</p>	<p>יען כי בשצף קצף עזבתיד ובחסד עולם רחמתיד</p> <p>25</p> <p>אם ממנאצים למולי</p>

1 מאנשי חמס: מדור המבול. באו באבדה: באו לעולם ואבדו ממנו. 3 שכולה
וגלמודה: ישראל שבגלות. 7 מדור מנאצי: מדור המבול. 8 הפרצתי: הרביתי.
מהלכים בארצי: בריות המתהלכות בעולם. 9 ועדי: כנסי. לרבצי: לארץ ישראל.
11 ואם: ואף על פי שלכאורה. ממך נקטה נפשי: נדמה שמאסתי בך (דברי הקב"ה
לישראל). 13 מזועקי סוד: מאנשי דור המבול. 14 חיילתי: חיזקתי. בכל יציאות:
אנשים היוצאים ובאים בכל מקום. 15 טוסי: מהרי. 19 מיום זעם: מעת המבול.
לפלצך: שהיה עלול לבהלך. 20 כספתי: ביקשתי. לגונן ארצך: להציל את ארץ ישראל.
21 רבצך: ארצך. 25 ממנאצים למולי: מהנותרים מדור המבול. 27 מקציפת מלולי:
מדברי כעסי ותוכחותי. 29 להנאות: כדי להנותך ולהיטיב לך. 30 כי ההרים
וכו': אפילו אם ההרים והגבעות ימושו. 31 מעושי... וזמה: מאנשי דור המבול.

35 אשיותיך: יסודותיך. 37 מקומטי עצמם: מאנשי דור המבול שגרמו לעצמם אבדון
בחטאיהם. 43 מתותרת: משארית. מחיית... מים: שנתרו אחרי שמי המבול מחו
הכול. 44 תתי: נתתי צאצאים. על רקועת מים: על הארץ. 45 עת יצאו: בעת
הגאולה, כאשר יצאו מים חיים מירושלים' (זכריה יד, ח). 47 סוף וכו': אגאלכם
כשם שגאלתי את אבותיכם בעת קריעת ים סוף.

Haftarah of Parashat No'ah (Isaiah 54)

In this chapter, Isaiah likened the Jewish people in their exile to a childless woman whose barrenness has been reversed.

ישעיהו נ"ד

(1) Sing, O barren, thou that didst not bear, Break forth into singing, and cry aloud, thou that didst not travail; For more are the children of the desolate Than the children of the married wife, saith the Lord. (2) Enlarge the place of thy tent, And let them stretch forth the curtains of thy habitations, spare not; Lengthen thy cords, and strengthen thy stakes. (3) For thou shalt spread abroad on the right hand and on the left; And thy seed shall possess the nations, And make the desolate cities to be inhabited. (4) Fear not, for thou shalt not be ashamed. Neither be thou confounded, for thou shalt not be put to shame; For thou shalt forget the shame of thy youth, And the reproach of thy widowhood shalt thou remember no more. (5) For thy Maker is thy husband, The Lord of hosts is His name; And the Holy One

(א) פָּצְחִי רְנָה וְצַהֲלִי לֹא חָלָה בִּי רַבִּים בְּנֵי שׁוֹמְמָה מִבְּנֵי בְּעוּלָה אָמַר יְיָ. (ב) הַרְחִיבִי מִרְחֹב אֶרְצִי וּרְיָעוֹת מִשְׁכְּנוֹתַי יָטוּ אֶל תַּחֲשֻׁכֵי הָאָרֶץ מִיִּתְרִיךְ וּיִתְדוֹתַיךְ תִּזְקִי. (ג) וְזָרְעֵךְ גּוֹיִם יִירֶשׁ וְעָרִים נְשֻׁמּוֹת יוֹשִׁיבוּ. (ד) וְאֵל תִּפְלְמִי בִּי לֹא תַחֲפִירֵי בִּי בְשֵׁת עֲלוֹמִיךְ תִּשְׁכַּחִי וְחֶרֶפַת אֱלֹמְנוֹתַיךְ לֹא תִזְכְּרִי עוֹד. (ה) יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֹאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ יִקְרָא. (ו) בְּרַגְעַת בְּרַגְעַת קָטָן וְאִשְׁתׁ נְעוּרִים בִּי תִמְאָס אָמַר אֱלֹהֵיךְ. (ז) בְּרַגְעַת קָטָן עֲזַבְתִּיךְ וְיִרְחֹבֵיךְ יִרְחֹבֵיךְ. (ח) בְּשִׁעָף קֶצֶף הִסְתַּרְתִּי פָּנַי רַגַע מִמֶּךָ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחַמְתִּיךְ אָמַר

ישעיהו נ"ד

thy Redeemer. (9) For this is as the waters of Noah unto Me; For as I have sworn that the waters of Noah Should no more go over the earth, So have I sworn that I would not be wroth with thee, Nor rebuke thee. (10) For the mountains may depart, And the hills be removed; But My kindness shall not depart from thee, Neither shall My covenant of peace be removed, Saith the Lord that hath compasssion on thee. (11) O thou afflicted, tossed with tempest, And not comforted, Behold, I will set thy stones in fair colours, And lay thy foundations with sapphires. (12) And I will make thy pinnacles of rubies, And thy gates of carbuncles, And all thy border of precious stones. (13) And all thy children shall be taught of the Lord; And great shall be the

to destroy. (17) No weapon that is formed against thee shall prosper; And every tongue that shall rise against thee in judgment thou shalt condemn. This is the heritage of the servants of the Lord, And their due reward from Me, saith the Lord.

גֹּאֲלֶךָ יְיָ. (ט) [redacted]
 [redacted]
 (י) [redacted]
 וְהִגְבַּעוֹת תְּמוֹטֶינָה
 וְחִסְדֵי מֵאֲתָךְ לֹא יִמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי
 לֹא תִמוּט אֲמַר מְרַחֵמְךָ יְיָ. (יא) [redacted]
 לֹא נִחְמָה הִנֵּה אֲנֹכִי מֵרַבִּיץ
 בַּפּוֹךְ אֲבִנֶיךָ וְיִסְדֹּתֶיךָ בְּסַפִּירִים. (יב)
 וְשַׁעֲרֶיךָ
 לְאַבְנֵי אֶקֶדַח וְכָל גְּבוּלְךָ לְאַבְנֵי חַפְזִין.
 (יג) וְכָל רִיבֵךְ לְמוֹתוֹ יְיָ וְרַב שְׁלוֹם
 בְּנֶיךָ. (יד) [redacted] רַחֲקֵי
 מֵעֶשֶׂק כִּי לֹא תִירָאִי וּמִמַּחְתָּה כִּי לֹא
 תִקְרַב אֵלֶיךָ. (טו) הֵן גּוֹר יְגוֹר אִפְסֵס
 מֵאוֹתֵי מִי גֵר אֲתָךְ עָלֶיךָ יְפוּל. (טז)
 [הִנֵּה] (הֵן) אֲנֹכִי בְּרִאתִי חֶרֶשׁ נִפְחַ
 בְּאֵשׁ פָּחַם וּמוֹצִיא כָּלִי לְמַעֲשָׂהוּ
 וְאֲנֹכִי בְּרִאתִי מִשְׁחִית לְחַבֵּל. (יז) כָּל
 כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח וְכָל לְשׁוֹן
 תִּקּוּם אֲתָךְ לְמִשְׁפָּט תִּרְשִׁיעֵי זֹאת
 נִחְלַת עֲבָדֵי יְיָ וְצִדְקָתָם מֵאֵתִי נָאִם
 יְיָ.